

● V NOVEMBRU BO NA SEJAH ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE

Položaj telesne kulture v občini

Telesna kultura se v naši občini vsako leto bolj bori za golo preživetje. Vedno ostrejša so zakonske omejitve razvoja družbenih dejavnosti. Sistemski viri sredstev, s katerimi naj bi zagotavljali predvsem vzdrževanje in obnavljanje obstoječih objektov, tudi neza- držno usihajo in grozijo postati skoraj simbolični. Po drugi strani pa potrebe po organizirani kvalitetni telesnokulturni dejavnosti v občini stalno rastejo; po eni strani zaradi izredno velikega povečevanja števila prebivalcev, pa tudi zaradi vse večje športne osveščenosti in naravnosti občanov.

Tako stanje telesne kulture, ki mu lahko rečemo skrajno težavno, terja temeljito oceno razmer in seveda razvojnih možnosti ter opredelitev za novo, razmeram in položaju primerno razvojno strategijo ter ustrezno organiziranost.

Zaradi takega položaja telesne kulture v naši občini sta občinska telesnokulturna skupnost in zveza telesnokulturnih organizacij občine pripravila informacijo, ki jo bodo na novembrski seji občinske skupščine obravnavali delegati vseh treh zborov. Tudi ta zapis je narejen in povzet po delovnem osnutku te informacije.

OSREDNJI SKLOPI VPRAŠANJ

● vse nižji prostorski telesnokulturni standard v občini, še posebno nizki v novih velikih naseljih, pri čemer kvalitetnih pokritih objektov izven športnega parka Kodeljevo takorekoč ni,

● skrajno skržene prostorske možnosti nadaljnjega razvoja telesne kulture v občini (lokacije),

● kritičen materialni položaj dejavnosti,

● šibkost društev kot posledica dolgotrajne neustrezne politike v telesni kulturi od portoroških odločitev leta 1976 naprej,

● nerazrešena razmerja pri upravljanju telesne kulture med občinskimi in mestno TKS, ki se najbolj očito manifestirajo pri letnem načrtovanju distribucije sredstev občinskih TKS, krepitvi in dražji administraciji in odvrtačo pozornost od izvajanja dejavnosti same v osnovnih telesnokulturnih organizacijah – društvih.

MATERIALNI POLOŽAJ TELESNE KULTURE V OBČINI IN MESTU

V naši občini beležimo dokaj hitro rast števila športnih društev in članstva v njih. Kot je razvidno iz statističnih podatkov, gre za občuten porast števila sodelujočih v večini programov, kar je več kot logična posledica hitrega naraščanja števila prebivalcev v občini.

Nasprotno temu trendu pa močno upada realna vrednost razpoložljivih sredstev za telesno kulturo, predvsem družbenih sredstev, ki se usmerjajo preko telesnokulturnih skupnosti.

Že leta, posebno očito pa v zadnjem letu upadajo sredstva TKS, ki so pred leti predstavljala večji del prihodkov telesnokulturnih organizacij. Danes ta sredstva v odvisnosti od prioritete programskih točk zadoščajo za kritje le 10 do 50% odhodkov, s čimer telesna kultura v bistvu izgublja status nujne družbene dejavnosti, ki se ji sistemsko zagotavlja materialne pogoje za delovanje in obstoj. Svobodne menjave dela v ustavnem smislu (med uporabniki-združeno delo in izvajalci-društva) sploh ni. Obseg sredstev za telesno kulturo preko TKS do- loča neformalna koordinacija na mestni ravni, ki ni pod kontrolo niti skupščin SIS niti skupščin družbeno-političnih skupnosti, kot je to bilo pred ustanovitvijo interesnih skupnosti.

Pretežni del sredstev, ki sicer za večino društev omogočajo le preživetje in živatarnje, zagotavljajo društva sama z lastno dejavnostjo in z neposredno svobodno menjavo dela z bolj razumevajočimi kot zainteresiranimi delovnimi organizacijami in članarino.

Velika inflacija s strmin naraščanjem stroškov sproti izničuje vsa prizadevanja preostalih zagnanih društvenih delavcev in potiska društva v resno omejevanje in siromašenje dejavnosti ali pa celo izgube. Prav izgube so redni spremljevalec vseh društev z ekipe- mi na višjih tekmovalnih ravneh (vrhunski šport). Tega problema ne uspeva razrešiti niti posebni občinski sklad za vrhunski šport, četudi zagotavlja pomembna sredstva.

Skrajna, materialni položaj te- lesne kulture v občini je postal kritičen in kaže, da se bo še poslabševal.

TELESNOKULTURNI OBJEKTI a) opremljenost

Nashe ocene in napovedi izpred 4 let so se povsem uresničile. V tem obdobju, z izjemo prizidka TVD P Zelana jama, nismo izgradili novih omembe vrednih TK objektov, s tem pa je telesnokulturni standard še naza- doval. Najbolj pereče je stanje na Fu-

žinah, v Štepanjskem naselju in v No- vih Jaršah, kjer so, glede na ogromno število priseljenih, predvsem mlajših ljudi, na najslabšem v Ljubljani. Izpo- staviti pa velja še dejstvo, da dobršen del občine nima primerne športne dvorane, ki bi omogočala današnjemu času ustrezno športno aktivnost tudi v zimskem času. V tem kontekstu moramo omeniti neuspela prizadeva- nja, da bi skupaj z izobraževalno skupnostjo izgradili telovadnico v Zg. Kašlju. Večja telovadnica je bila zgra- jena ob osnovni šoli Fužine in bo vsaj deloma ublažila potrebo po takih ob- jektih v tem okolju.

b) vzdrževanje je področje, ki mu skupaj z upravitelji posvečamo največ pozornosti, zato ni naključno, da so TK objekti v naši občini relativno zelo dobro vzdrže- vani. Sistemska sredstva sicer ne omo- gočajo tekočega vzdrževanja TK ob- jektov v celoti, saj zagotavljamo od 15% (ŠP Kodeljevo, drsališče Zalog) do 80% potrebnih sredstev (manjše ploščadi). Ostalo pa zagotavljajo iz- najmljivi in prizadevni upravitelji sami. Oblike so različne, prevladuje pa pridobivanje dodatnih sredstev z lastno gostinsko dejavnostjo in storit- ve ter material v lastni režiji, oziroma pomoč delovnih organizacij in privat- nega sektorja. To kvaliteto, značilno za telesno kulturo, izpostavljamo na- menoma, ker se prav na tem področju dejavnosti zagnani amaterski, ljubi- teljski pristop izpričuje v najbolj po- zitivnem smislu.

c) problem nadaljnjega razvoja

Vrsta je še nerešenih in odprtih vprašanj glede kvalitetnejšega upra- vljanja in vzdrževanja TK objektov. Na kratko povzemamo najbistvenejše ugotovitve posveta vseh upraviteljev naše občine:

– povsod niso urejeni lastniški od- nosi, prav tako odnosi z najemniki;

– objekti niso povsod optimalno zasedeni;

– objekti so stari in neracionalno grajeni, pa tudi nedokončani, kar povzroča nepotrebno visoke stroške vzdrževanja;

– neustrezno se valorizira njihova vrednost.

Te probleme lahko in mora telesno- kulturna sfera razrešiti sama. Pomoč, oziroma opredelitev širše družbene skupnosti pa je nujna v naslednjem:

– glede na nenormalen dvig materi- alnih stroškov z dosedanjim obsegom sredstev objektov ne bo mogoče za- dovoljivo vzdrževati, še manj pa obnav- ljati. Zato je toliko bolj (kljub kriznim razmeram) nerazumljiva odločitev, da se družbenim dejavnostim ne priz- nava več sredstev za amortizacijo. Po- sledice te odločitve bodo katastro- falne. Tu posebej poudarjamo, ne da bi podcenjevali problemov drugih, problem vzdrževanja kopališča Kode- ljevo in drsališča Zalog. Omenjena ob- jekta sta tako po funkciji kot stroških močno specifična in presegata zmō- nosti in ne nazadnje tudi interes te- lesne kulture;

– virov za izgradnjo prepotrebnih novih objektov telesna kultura nima, tudi perspektive niso obetavne. Zato se, v iskanju trdnih virov, velja opre- deliti tudi do številnih pobud posa- meznikov – povratnikov, ki so pri- pravljeni vlagati tudi v telesnokul- turne objekte;

– poseben problem predstavlja od- tujevanje, oziroma sprememba na- membosti površin opredeljenih za potrebe telesne kulture. Ne glede na to, da trenutno ni realnih možnosti za izgradnjo, moramo vztrajati, da ohrani- mo vsaj skromne površine, oprede- ljene v tekočih planskih dokumentih.

V nasprotnem bo vsak nadaljni razvoj nemogoč.

OSNOVNA DEJAVNOST

Telesnokulturna dejavnost se izvaja v naslednjih programskih sklopih:

1. Program rekreativnega športa, ki se organizacijsko deli v program redne vadbe in program rekreativnih akcij. Program redne vadbe se odvija v osnovnih telesnokulturnih organiza- cijah (društvih) in obsega kontinu- irano vadbo 2 krat tedensko 40 ted- nov. Praviloma je vadba strokovno vodena in je namenjena aktivnim član- om društev. Društva se pri tej obliki

dejavnosti srečujejo z naslednjimi pro- blemi:

– objekti, ki jih imajo društva, so zastareli in premajhni, ali jih pa sploh nimajo, tako da morajo svojo vadbo izvajati v najetih telovadnicah osnov- nih šol v občini, ali celo izven nje;

– čedalje manj je strokovnih ka- drov, ki bi amatersko vodili vadbo, izobraževanje novih, ki je zaradi ve- like fluktuacije nujno, pa zaradi visok- ih stroškov postaja vse bolj nedoseg- ljivo;

– katastrofalne razmere so v velikih naseljih (Nove Fužine in Štepanjsko naselje), kjer z izjemo šolskih telovad- nic nimajo potrebnih objektov niti ustreznih zunanjih igrišč.

Drugi del programa rekreativnega športa predstavljajo organizirane re- kreativne akcije, ki jih organizira stro- kovna služba ZTKO, izvajajo pa jih za to usposobljena društva. Akcije so namenjene vsem občanom, tudi ti- stim, ki sicer niso organizirani v dru- štvu. Ta dejavnost poteka v obliki kontinuiranih tekmovalij (lige), ali v obliki enkratnih prireditev. Odziv pri občanah se ne povečuje tako, kot bi želeli, kar je posledica ekonomske situacije, delno tudi neprimernih ob- jektov in organizacijskih oblik. Zato opuščamo stare, za katere ni interesa ali ustreznih objektov, ter uvajamo nove oblike, ki so bolj zanimive (npr. tenis), predvsem pa dostopne širšemu krogu ljudi, ker se lahko rekreirajo v svojem prostem času preko celega dneva (smučarske, tekaške proge...)

Programi, s katerimi društva kandi- dirajo za sredstva telesnokulturne skupnosti, so sorazmerno skromni, pa vendar je postal delež družbenih sred- stev že simboličen. Že res, da je po- membni in nujen tudi delež lastne udeležbe vadečih v obliki članarine, vendar ne smemo spregledati širše družbene vloge društev v svojem oko- lju, še zlasti pri vzgoji otrok in mladi- ne. Zaradi omenjenih problemov in nenazadnje tudi zaradi nesmiselne po- litike vsklajevanja programov v Ljub- ljani smo v preteklih letih morali z izrednimi sredstvi nemalokrat rešiti za društvo nerešljiv problem. Vemo pa, da to niso sistemske rešitve, tem- več bolj kratkoročne od danes na ju- tri.

2. Usmerjevalni program vrhun- skega športa izvaja 12 društev v 7 pa- nogah in pomeni tisti optimalni pro- gram, ki bi ob ustreznem obsegu in intenzivnosti vadbe, ter ob dobrem strokovnem vodenju lahko predstavl- jal osnovni nivo mladega športnika za doseganje vrhunskih rezultatov v kas- nejšem času.

Priznati moramo, da v teh prizade- vanjih nismo uspeli: celoti, celo več, zastavlja se namreč vprašanje, ali ni 15 prednostnih panog v Ljubljani preve- lik zalogaj za vedno manjša finančna sredstva. Procent sofinanciranja pro- grama usmerjevalnega športa znaša v letu 1988 20,6%, tako da morajo društva večino sredstev zbrati sama, kar pa je v današnji ekonomski situ- aciji zelo težko. Drug pereč problem predstavlja pomanjkanje ustreznih objektov, saj edina športna dvorana v občini ne zadošča niti matičnim dru- štvom v ZSD Slovan. Zato društva rešujejo ta problem v telovadnicah os- novnih šol, kjer pa je interes tudi ostalih (predvsem OZD) zelo velik, tako da ima nemalokrat prednost tisti najemnik, ki je pripravljen odšteti za objekt večjo najemnino.

3. V naši občini deluje vrsta dru- štev, ki v svojem programu izvajajo aktivnosti v panogah, ki v Ljubljani niso med prednostnimi (kegljanje, ba- linanje, tenis, drsanje...). Zanje je značilno, da dosegajo odmevne športne uspehe, ki so rezultat kvalite- nega in trdega dela na povsem amate- rski osnovi. Telesnokulturna skupnost teh panog sistemsko ne podpira.

4. Na področju skupnih progra- mov v SIS za otroško varstvo in izo- braževanje smo se v preteklih letih veliko pogovarjali in dogovarjali, ven- dar kaj malo dogovorili. Najkrajši ko- nec vedno vlečejo otroci. Večji pro- blemi se kot rdeča nit vlečejo skozi programe šolskih športnih društev, ker izobraževalna in telesnokulturna skupnost nimata dogovorjenih meha- izmov, da bi program ŠSD lahko opti- malno potekal. Programi šolskih tek- movalij so lahko še tako dobri in hkrati ne pomenijo nič, če telesnovz- gojni pedagogi teh nalog nimajo med svojimi obveznostmi.

Mnogo boljše razmere so v sodelo- vanju z vzgojno varstvenimi organiza- cijami. Telesnovzgojni program poi- kušamo nuditi čim širšemu krogu predšolskih otrok. V ta namen smo napravili naslednji nalogi:

– vsem močanskim vrtcem poi- kušamo zagotoviti pokrite objekte od 1. 11. do 31. 3. za dodatno vadbo;

– plavalni tečaj za predšolske otroke potekajo vse poletje (ne le 7 dni), vodijo pa jih vzgojiteljice, ki so opravile plavalni tečaj na FTK v Ljubljani.

Žal pa smo bili prisiljeni opustiti program učenja drsanja za tiste vrtce, ki so za prevoz na drsališče v Zalog uporabljali avtobuse.

Karateisti iz Novih Jarš vabijo

»Borilne veščine ponujajo naporene treninge, veliko ponavljanj, bolj malo novih elementov, zelo malo zabave in cilj, ki se nenehno izmika: popolnost. Po več urah intenzivnega treninga nas marsikaj boli, zelo smo utrujeni – skratka, naj se še tako čudno sliši, never- jetno srečni. Če kdaj končamo z vajami, ne da bi bili zares izčrpani, se počutimo nekako ogoljufani... Pravzaprav ne treniramo naporu navkljub, ampak prav zaradi njega,« je nekoč zapisal J.K.M., v reviji Inside karate. To in še mnogo drugega velja tudi za karate.

Vztrajni in prizadevni karatei- sti iz Novih Jarš bodo tudi letos organizirali treninge za pionirje, mladince in odrasle. K treningom vabijo tudi pripadnice ženskega

spola in pa seveda tiste, ki so že trenirali, pa so s to aktivnostjo prenehali. Načrtujejo, da bi se treningi odvijali v treh skupinah. Treninge bo s sodelavci vodil iz-

kušeni trener in mojster karateja Anton Božič, 1. dan.

Z aktivnostmi bodo pričeli 3. oktobra, potekali pa bodo ob torkih od 17.30 do 20.30, ob če- trtkih pa od 17.00 do 20.00. Vse informacije bodo lahko intere- senti dobili na treningih, ki se bodo izvajali na OŠ Nove Jarše, Clevelandka 11, (mala telovad- nica) v Novih Jaršah.

P. K.

● SANKUKAI KARATE – SAMOOBGRAMBA

Vpis novih članov, članic in pionirjev

Karate klub Forum zopet vabi vse občane od najmlajših do najstarejših ne glede na spol in predhodno športno aktivnost. V sep- tembru se zopet pričnejo treningi v vseh skupinah od začetnih, do nadaljevalnih in borbenih. Treningi so prilagojeni posamezni struk- turi vadečih glede na rekreativno ali tekmovalno naravo treninga.

Za začetnike, tako starejše kot pionirje, je program treninga pri- pravljen še posebej natančno in zanimivo. V začetnih treningih nove člane uvedemo v redno športno aktivnost, kar pomeni postopno večanje aktivnosti v smislu gibljivosti in kondicije. Obenem se takoj prične z inten- zivnim učenjem tehnik karateja in samoobrambe. Uvajamo pa tudi tehnike dihalne gimnastike in psi-

hične relaksacije. Samoobramba je precej obsežna ter omejena predvsem na najbolj pogoste na- čine napadov, ki se jih je treba braniti v vsakdanjem življenju. Obrambne tehnike pa so izbrane tako, da se jih vsakdo lahko nauči in ob pravilni izvedbi seveda uspešno izvede obrambo.

Naj vas opozorimo še na to, da so treningi karateja izredno kvali- tetna rekreacija, ki bo mnogo pri-

spevala k vaši vitalnosti in po- čutju v zimskih mesecih.

Poleg tega v klubu organizi- ramo zabavne prireditve in sreča- nja ter letno in zimsko karate šolo v športno-turističnih središčih, saj v klubu redno trenira pov- prečno 600 članov, mladincev in pionirjev obeh spolov. Za vse tek- movalce pa so organizirana šte- vilna tekmovalja poleg rednih pr- venstev. V tej sezoni pa nas bosta obiskala kar dva vrhunska japon- ska karate mojstra.

Pionirji imajo treninge v zgo- dnejših urah po programu po- sebnih PIONIRSKÉ KARATE ŠOLE, kjer občasno prikazu- jemo tudi video karate filme.

Treningi vseh skupin so dva- krat tedensko v telovadnicah na Viču, centru in za Bežigradom.

Vpis in informacije: vsak po- nedeljek in sredo do 19. septem- bra 1988 v osnovni šoli dr. Vita Kraigherja za Bežigradom (za stadionom Olimpije) od 18. do 20. ure.

Trenerji: Vlado Paradižnik, mojster karateja 5. dan, Slavko Šorotar, mojster karateja 3. dan, Miha Lavrič, mojster karateja 1. dan, Bojan Puklavac, mojster ka- rateja 1. dan in 19 vadiatelj.

SLAVKO ŠOROTAR

Pričetek namiznoteniške sezone

● NTK Vesna Zalog ob- vešča vse začetnike, da so vpisi v pionirsko začetniško šolo vsak dan od 18. ure dalje v dvorani zadružnega doma. Desetmesečni tečaj za začet- nike stane 50.000 din.

Članarina za ostale znaša: člani veterani – 10.000 din na mesec, mladinci-mladinke – 5.000 din na mesec, pi- onirji-pionirke – 5.000 din na mesec. Članarino pobirajo trenerji!

Rekreacija se je že pričela in je vsak dan razen srede od 20. ure dalje.

● Na začetku sezone se je iz-

kazalo, da delo in rezultati v NTK Vesna Zalog kljub ka- drovskim težavam (profesi- onalni trener) ne zaostajajo, ter da je med mladimi Zalo- žani resnični interes za na- mizni tenis. Klub Vesna priče- nja sezono 1988/1989 s preko 80 igralci, pionirji(ke) od 1. do 8. razreda osnovne šole. Raz- deljeni so v 4 kategorije in to v I., II., III. selekcijo in v pi- onirsko začetniško šolo. Zelo veseli pa so organizatorji – iz- vršni odbor NTK Vesna, da so med prijavljenimi novimi ter seveda starimi igralci iz ra- zličnih krajev Ljubljane, kar pomeni, da je klub Vesna še vedno znan po delu in kvali- teti.

V. S.

Najboljša selekcija NTK Vesna Zalog ima že za seboj veliko treninga, prelitega znoja in vloženega dela. V novi sezoni 1988/89 priča- kujejo boljše rezultate tako v republiškem kot v zveznem merilu. (Foto: Darja Juvan, tekst: Vilko Sluga)

TVD PARTIZAN MOSTE Ljubljana, Proletarska 3

URNIK VADBE 1988/89

● Vadba za vse člane društva začne 5. 9. 1988, za članice pa 21. 9. 1988

UPORABNIK	Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
ČLOVBANI		15.30-17		15.30- 17			
Š R G	16 - 17		16 - 19			15 - 17	
ML. PIONIRKE	17 - 18.30			17 - 18		12-13.30	
ML. PIONIRJI		17 - 18			17-18.30	9-10.30	
ST. PIONIRKE	18.30-20			18 - 19		12 - 13	
ST. PIONIRJI		18 - 19			18.30-20	9-10.30	
MLADENKE						10.30-12	
ODBOJKA ŽENSKA		19-20.30		19-20.30			
Č L A N I C E			19-20.30		20 - 22		
Č L A N I		20.30-22		20.30-22			
O L D B O Y S	20 - 22		20.30-22				